

FOERAGEREN VOOR PAPEGAAIEN

INTRODUCTIE

Foerageren is een vorm van natuurlijk gedrag dat dieren, waaronder papegaaien, uitvoeren. Het omvat alle gedragingen die worden uitgevoerd in het kader van het zoeken naar voedsel (bijvoorbeeld graven, scharrelen, knagen, versnipperen) tot de uiteindelijke opname van het voer. Foeragegedrag neemt voor wilde dieren een groot deel van de tijd in beslag; bij papegaaien, afhankelijk van de soort en het seizoen, zeker zo'n 40 tot 75%. Papegaaien die als gezelschapsdier gehouden worden besteden daarentegen slechts 30 tot 60 minuten per dag aan foerageren, onder meer vanwege het gemak waarmee eten en drinken in overvloed aanwezig is. Met zoveel overgebleven tijd op een dag worden deze vogels daardoor gedwongen om op zoek te gaan naar andere bezigheden, maar nuttige manieren om de dag te besteden zijn niet altijd voorhanden. Bovendien belemmert het gebrek aan voedselzoekmogelijkheden het uitvoeren van soort specifieke gedragingen, die vogels van nature willen uitvoeren. Dit is te vergelijken met een kat die op een prooi jaagt, ondanks dat deze genoeg voedsel tot zijn beschikking heeft. Als resultaat hiervan kan afwijkend gedrag optreden, zoals verenplukken, stereotiep gedrag en overmatig hormonaal gedrag. Het stimuleren van foeragegedrag thuis biedt een geweldige mogelijkheid voor papegaaien om hun natuurlijk gedrag te kunnen uitoefenen. Daarbij helpt het bij het voorkomen en behandelen van probleemgedragingen, en biedt bovendien andere voordelen zoals toegenomen bewegingsactiviteit, mentale stimulatie en vermindering van stress en verveling. Foerageverrijking biedt dus veel aanknopingspunten tot een verbeterd welzijn van onze gevleugelde vrienden!

INVOEREN VAN FOERAGEREN BIJ U THUIS:

Er zijn verschillende manieren om foerageren te verwerken in de dagelijkse routine van uw vogel. Hierbij zullen sommige mogelijkheden 'van nature' begrepen worden, terwijl andere zullen moeten worden aangeleerd.

Simpele manieren om foeragegedrag te stimuleren, waarvoor weinig training en oefening nodig is, omvatten:

- Een groter formaat pellet of voedsel aanbieden waardoor uw vogel het eten in kleinere stukjes moet breken door zijn snavel te gebruiken;
- Reeds bekend voedsel in nieuwe en interessante vormen snijden, of voedsel aanbieden met verschillende kleuren, texturen en smaken;
- Verspreiden van de dagelijkse hoeveelheid aan eten over verschillende voedselbakjes die verspreid over de leefruimte aangeboden worden;
- Plaatsen van groot formaat speelgoed in voedselbakjes of het mengen van voedsel met veilige, oneetbare objecten of materialen. Pellets of zaden kunnen gemengd worden met grote houten kralen of blokjes, of met kurk, papiersnippers of knopen, zodat uw vogel in de voerbak moet scharrelen, op zoek naar zijn eten;
- Golfkarton vullen met pellets of zaden zodat uw vogel het karton open moet scheuren om bij het voedsel te komen;
- Voor papegaaien die het leuk vinden om op de grond naar voedsel te zoeken (specifiek valkparkieten, kaketoets en grijze roodstaart papegaaien) kan een mat van kunstgras op de bodem van het verblijf geplaatst worden, waar voedsel op gestrooid kan worden. Dit is een geweldige manier om foeragegedrag te stimuleren! Zorg er wel voor dat de mat schoon blijft en uw vogel het kunstgras niet probeert op te eten!

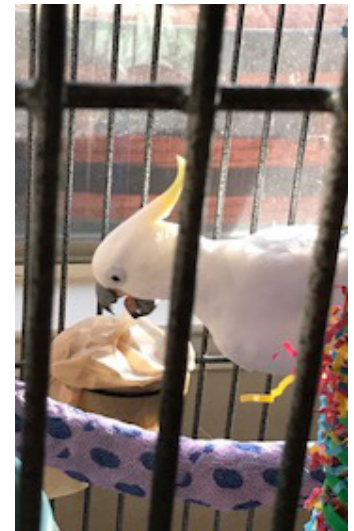
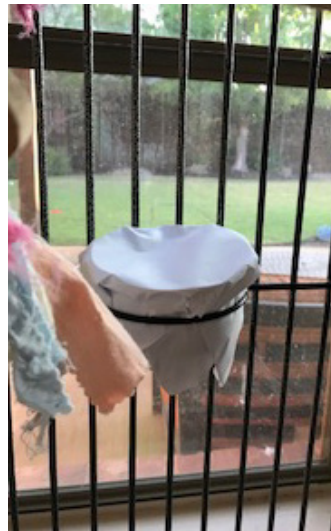

Bezoek aav.org of vind ons op Facebook: facebook.com/aavonline

FOERAGEREN VOOR PAPEGAAIEN

Meer ingewikkelde, uitdagende manieren om foerageergedrag te stimuleren vergen voorafgaande training, omdat uw vogel eerst bepaald gedrag moet aanleren om de kans op succesvol verkrijgen van voedsel te vergroten. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Commercieel verkrijgbare voerpuzzels, die speciaal ontwikkeld zijn voor papegaaien om het voedselzoekgedrag te stimuleren;
- Voedsel verstoppen in een afgesloten ruimte of kamer waar uw papegaai veilig kan ronddwalen, waarbij uw vogel daadwerkelijk op zoek moet gaan naar de locaties waar het voedsel verstopt is;
- Afdekken of inpakken van de voerbakje(s) of het voedsel zelf zodat uw vogel door de verpakkingsmaterialen heen moet knagen om bij het voedsel te komen. Een aantal voorbeelden hiervan zijn:
  - Het bedekken van het voerbakje met gemakkelijk te verwijderen, scheurbaar materiaal (bijvoorbeeld een vel papier). Het enige wat uw vogel hoeft te doen is het stuk papier op te pakken of een keer met zijn vleugel te slaan om het papier te verwijderen en toegang te krijgen tot de voerbak. Zodra het uw vogel gelukt is om het papier te verwijderen kan de volgende stap genomen worden, en kan bijvoorbeeld het papier om het bakje heen gevouwen worden. Ervaren vogels kunnen een hele bak met versnipperd papier doorspitten zonder in eerste instantie überhaupt het eten te hebben gezien!
  - Wikkel brokjes voedsel in keukenpapier, tissues of krantenpapier en plaats deze in de voerbak. Deze foerageer methode kan erg gemakkelijk gemaakt worden door alvast een klein gaatje in het papier te maken zodat uw vogel een startpunt heeft. Probeer dit voor ervaren vogels zonder van tevoren al een gaatje in het papier te maken, of gebruik dikker papier of meerdere lagen om het voer te verstoppen;
  - De ingepakte voedselbrokjes kunnen ook opgehangen worden aan vogel-veilige leren koordjes, ze kunnen vastgemaakt worden met klemmetjes aan de zijkant van de kooi (nabij de voerbak) of tussen de tralies worden geklemd, of bijvoorbeeld verstopt worden in ander foerageerspeelgoed of een bekertje. Door het voer afwisselend aan te bieden kan meer variatie worden aangebracht. Let wel op dat gebruikte materialen veilig zijn. Leren koordjes moeten bijvoorbeeld niet te lang zijn, omdat uw vogel er anders in verstrikt kan raken!

- Kleine doosjes, lege WC-rolletjes, eierdozen of pakpapier zijn slechts enkele voorbeelden van materialen die gebruikt kunnen worden om leuk en uitdagend foerageer speelgoed te maken voor uw vogel. In de winkel zijn tal van materialen beschikbaar om vogelveilig speelgoed te maken. Denk aan koffiefilters, cupcake vormpjes, kartonnen bekertjes, een speelgoed trekkous of -sok, houten blokjes, en ga zo maar door! De mogelijkheden zijn eindeloos...

Gelukkig zijn tegenwoordig ook verschillende foerageerpuzzels op de markt verkrijgbaar. Deze zijn vaak meerdere malen te gebruiken, en beschikbaar in allerlei vormen, maten en kleuren, en in verschillende moeilijkheidsgraden. Voldoende keuze om dit af te stemmen op de voorkeur en vaardigheden van uw vogel!

FOERAGEREN VOOR PAPEGAAIEN

Tijdens het aanleren van foeragegedrag is het belangrijk om te beseffen dat voor de meeste vogels het leereffect het hoogst is wanneer ze herhaald succes behalen met voedsel als beloning. Wanneer ze daarentegen keer op keer falen tijdens het spelen met een nieuw stuk speelgoed of puzzel, kan de vogel gefrustreerd raken en kan de motivatie snel afnemen, zodat hij geen verdere pogingen meer doet om de puzzel te ontrafelen. Zorg dus voor een eenvoudig begin, met grote kans op succes, en verhoog langzaam maar zeker de moeilijkheidsgraad om de vogel betrokken en gemotiveerd te houden. Enkele voorbeelden van commerciële puzzels, waarbij een gemakkelijke start overgaat in een meer uitdagende foerageeractiviteit zijn:

- Plaats het voedsel op het laagste plateau voor puzzels waarin meerdere niveaus/plateaus aanwezig zijn, of draai de puzzel in een dusdanige positie (voor puzzels waarvoor iets gedraaid moet worden) dat het voer direct uit de puzzel valt zodra de vogel de puzzel op de juiste manier manipuleert. Verander geleidelijk de positie of leg het voer op een hoger plateau wanneer de vogel snel en routinematig in staat is om het voedsel uit de puzzel te krijgen;
- Bij puzzels met lades of deurtjes kunnen de lades of deurtjes in eerste instantie open gehouden worden zodat het voedsel gemakkelijk bereikbaar blijft. Daarna kan het laatje of deurtje steeds verder dichtgemaakt worden (en eventueel op slot gedraaid) zodat het moeilijker wordt om het voedsel te bemachtigen;

- Stop niet al het voedsel in de puzzel, maar biedt slechts een deel van het voer aan in de puzzel, zodat het niet open krijgen van de puzzel geen nadelige consequenties heeft voor uw vogel. Het heeft de voorkeur om in eerste instantie favoriete lekkernijen in de puzzel aan te bieden (en deze niet op een andere manier aan te bieden) zodat uw vogel gemotiveerd blijft om met de puzzel bezig te blijven, terwijl gelijktijdig ander voer beschikbaar blijft voor het geval dat hij honger krijgt.

Tips om kansen op succes te vergroten

Papegaaien zijn enorm intelligent en zullen snel verveeld raken als ze steeds dezelfde foerageerpuzzels aangeboden krijgen. Zodra een vogel gemakkelijk en snel de puzzel oplost is het tijd om deze te vervangen voor een nieuwe, uitdagendere puzzel. Tenzij uw vogel bang is voor nieuwe voorwerpen zal het regelmatig wisselen van voerpuzzels het interessant houden om te blijven foerageren.

Om uw vogel wat extra motivatie te geven is het aanbieden van favoriete lekkernijen in het foerageerspeelgoed aan te raden!

Bereid zelfgemaakte foerageerverrijking voor, zodat deze klaar liggen om te vullen en te gebruiken. Wanneer u weinig tijd heeft kunt u overwegen om één keer per week, bijvoorbeeld tijdens het kijken van een TV serie, tijd besteden aan het maken van verrijking van dozen en andere voorwerpen die uw vogel kapot mag maken. Hierdoor kan leuke, uitdagende en nieuwe verrijking in de kooi geplaatst worden op een moment dat u de deur uit gaat, zodat uw vogel daar tijdens uw afwezigheid zoet mee is, en van de verrijking kan genieten.

FOERAGEREN VOOR PAPEGAAIEN

Zorg er altijd voor dat gebruikte materialen veilig zijn voor vogels. U kent uw vogel zelf het beste! Indien u vermoedt dat een bepaald materiaal of speelgoed mogelijk onveilig is voor uw vogel (bijvoorbeeld doordat hij erin vast kan komen te zitten of het mogelijk op wil eten), gebruik het dan niet! Gebruik geen materialen waarvan u weet of vermoedt dat die (mogelijk) giftig zijn. Als u twijfelt of iets veilig is, of wanneer u vragen hebt over de voortgang met het foerageren, neem dan contact op met uw dierenarts.

Stop vooral niet bij de mogelijkheden die in deze brochure worden benoemd! Het aanbieden van foerageverrijking of ander speelgoed dat uw papegaaï kan versnipperen kan op elke speel- of zitplek gebeuren, en biedt extra mogelijkheden om uw vogel bezig te houden. Maak bijvoorbeeld een foerageerboom zodat uw vogel verschillende takken moet langsgaan om het voedsel te bemachtigen. Een gratis instructie video met meer ideeën om foerageren te stimuleren is beschikbaar op: <https://www.avianstudios.com/captive-foraging-dvd/>.

Onthoudt: het nabootsen van voedselzoekgedrag moet een leuke en plezierige ervaring zijn, voor zowel u als uw vogel. De enige limiet daarbij is uw eigen fantasie!

Maar mijn vogel komt er niet achter hoe hij moet foerageren!

Voor sommige vogels kan het al een enorme uitdaging zijn om voedsel te vinden wanneer dat ingepakt is in een stukje papier, terwijl andere vogels dit direct door hebben. Elke vogel is anders! Door een stapsgewijze benadering, waarbij het foeragegedrag wordt aangeleerd in kleine, haalbare stapjes, kunt u uw vogel helpen om moeilijke, maar uiteindelijk belonende (en leuke!) uitdagingen op een succesvolle manier uit te voeren:

1. Een eerste stap kan zijn om een klein stukje van een favoriete lekkernij op een vel papier te leggen. Zodra uw vogel het voer meerdere malen vlot en gemakkelijk van het papier pakt is het tijd voor de volgende stap.
2. Het papier kan nu gedeeltelijk dicht gevouwen en in de kooi geplaatst worden, waarbij erop gelet wordt dat het voedsel niet geheel bedekt wordt. Als alternatief kan het papier geheel dichtgevouwen worden om het voedsel heen, maar wordt een grote scheur in het papier gemaakt, dat als beginpunt voor uw vogel kan dienen. Wanneer uw vogel met gemak en bij herhaling het voer op de juiste manier weet te bemachtigen, kan overgegaan worden naar de volgende stap.
3. Pak het voedsel geheel in een stuk papier, waarbij het voedsel niet meer zichtbaar is, en plaats dit pakketje in de kooi. Kijk wat er gebeurt! Wanneer uw vogel moeite heeft om het voer uit het pakketje te halen, wat soms het geval kan zijn, kan een klein gaatje in het papier gemaakt worden om hem te helpen.
4. Wanneer uw vogel de foerageverrijking goed weet te gebruiken kunt u deze op verschillende locaties in en rondom zijn verblijf plaatsen.

FOERAGEREN VOOR PAPEGAAIEN

AAV: Vaststellen van de standaard in vogelgeneeskunde

Vogelgeneeskunde is een onderscheidend en erg gespecialiseerd vak waarvoor uitgebreide training, gevorderde vaardigheden en praktijken specifiek ontworpen en uitgerust om opgenomen vogels te behandelen noodzakelijk zijn. De Association of Avian Veterinarians is opgericht om dierenartsen te voorzien van deze speciale voorlichting en om ze up-to-date te houden aan de hand van de nieuwste informatie rondom vogelgeneeskunde. De AAV houdt jaarlijkse vogelgeneeskundecongressen en publiceert het peer- reviewed tijdschrift *Journal of Avian Medicine and Surgery*. De AAV draagt ook jaarlijks financieel bij aan de bescherming van vogels en sponsort wetenschappelijke studies om zo de vooruitgang van kennis binnen de vogelgeneeskunde te stimuleren.

Voor meer informatie

Voor meer informatie over vogels kunt u uw dierenarts vragen naar kopieën van de volgende AAV Educatieve Brochures:

- Chlamydirose bij vogels
- Diergeneeskundige zorg voor uw gezelschapsvogel*
- Basiszorg voor gezelschapsvogels*
- Gedrag: Normaal en afwijkend
- Zorg voor hobbykippen
- Digitale weegschalen
- Veerverlies
- Voeding voor vogels
- Preventie van verwondingen en EHBO
- Management van chronisch ei-leggen bij gezelschapsvogels
- Ziekteverschijnselen bij gezelschapsvogels*
- Ultraviolet licht voor gezelschapsvogels
- Wanneer moet ik mijn vogel naar de dierenarts brengen?*
- Zoönosen bij hobbykippen*

*Beschikbaar in meerdere talen. Alle andere brochures zijn op het moment alleen beschikbaar in het Engels.

Online bronnen

Volg AAV op Facebook (www.facebook.com/aavonline) voor goede tips en het laatste nieuws voor vogeleigenaren. U kunt ons ook vinden op Twitter (@aavonline) en YouTube!

Onze website, www.aav.org, biedt een Find-a-Vet functie aan om u te helpen met het lokaliseren van vogelartsen over de gehele wereld. We bieden ook een verscheidenheid aan hulpbronnen aan zoals basisinstructies over de verzorging van vogels en meer. Bekijk de website vandaag nog!

Vrijwaring: De vertaalde informatie is in eerste instantie geschreven ten bate van de inwoners van Noord Amerika. Regelgeving kan per regio en land verschillen. Het is daarom mogelijk dat niet alles wat hier beschreven is toegestaan is in uw regio. U wordt daarom geadviseerd om te controleren of hetgeen hier beschreven wordt past binnen de regelgeving in uw omgeving, en dat u zich aan die regelgeving houdt.

Bezoek aav.org of vind ons op Facebook: [facebook.com/aavonline](https://www.facebook.com/aavonline)

© 2022 | Association of Avian Veterinarians
1802 Antioch Church Road, Watkinsville, GA 30677